

Møte for lukkede dører, Stortinget 26. juni 1936

Møte for lukkede dører i Stortinget
den 26. juni 1936 kl. 17.00

President: Magnus Nilssen.

Dagsorden:

1. Innstilling fra finans- og tollkomiteen om tollavgifter fra 1 juli 1936 (Budgett-innst. S. nr. 159).
2. Referat.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at dette møte holdes for lukkede dører, og anser det forslag som bifalt. Videre foreslår presidenten at Regjeringens medlemmer og de i forretningsordenens § 54 nevnte funksjonærer gis adgang til møtet. Likeså byråchef Aamodt. Presidenten anser forslaget for bifalt.

De innkalte varamenn for Bergen, grosserer Olaf Ellingsen, og for Nordland fylke, lærer og gårdbruker Anton Olai Normann Ingebrigtsen Djupvik, har tatt sæte.

Ifølge telegrafisk meddelelse er den innkalte varamann for Troms fylke, Harry Alvær, på fiske ved Bjørnøya og kan således ikke møte. Annen varamann, gårdbruker og fisker Hans Nikolai Stavrand foreslås derfor innkalt for å møte under representantens permisjon. - Presidenten anser forslaget for enstemmig bifalt. Hr. Stavrand er til stede og vil ta sæte.

Sak nr. 1.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om tollavgifter fra 1 juli 1936 (Budgett-innst. S. nr. 159).

Saken i sin almindelighet undergaves debatt.

Alvestad (komiteens ordfører): Finans- og tollkomiteen har også i år fortsatt forenklingen av innstillingen om tolltariffen, uten at man derved taper noe av oversikten ved behandlingen. Således har komiteen konsekvent undlatt å gå inn på alle de forslag fra Regjeringen som komiteen er enig med departementet om. I disse tilfelle er forandringene kun inntatt i selve konklusjonen. Denne form for innstilling nødvendiggjør derfor at alle de representanter som akter å opta forslag som Regjeringen eller finanskomiteen ikke har optatt, må si fra under den almindelige debatt, for at eventuelle forslag kan optas til avgjørelse efter at innstillingens forskjellige poster er gjennomgått.

Komiteinnstillingen er for de fleste punkters vedkommende enstemmig. Dette betyr ikke at alle komiteens medlemmer i ett og alt er fullt ut enig i de forandringer som foreslås; men komiteens enkelte medlemmer har renonsert på å opta dissenser. Det er forresten et eksempel som vil være meget følgeverdig også for Stortingets øvrige representanter, når vi nu i denne varmen skal behandle denne innstilling. Noen prinsipiell debatt om selve tollspørsmålene skulde også være unødvendig. Forholdene i verdenshandelen skifter så raskt nu for tiden at noen hver jo er nødt til å opta sine meninger og prinsipper til

revisjon. Derfor må også vår tollpolitikk og alle vedtak av styresmaktene til enhver tid gå ut på å skape fremdrift og arbeidsmuligheter så langt som det gir folk handle- og arbeidsfrihet innenfor grensen av det som tjener folkets og den samlede nasjons interesse. Selvberging er tidens krav. Men selvbergingen må naturligvis ikke overdrives, slik at vi gir oss til å pusle med ting som andre har bedre betingelser for å skaffe oss på grunn av sine naturlige forhold og mer utviklede produksjonsmetoder. I slike tilfelle bør man ikke sy puter under umoderne bedrifter. Men herfra å gå over til en aktiv proteksjonisme er et stort sprang, og vårt land med sin forholdsvis store eksportindustri og sin store skibsfartsinteresse må vise stor forsiktighet her.

En annen ting som der også må advares mot, er at der foretas forandringer eller forhøielser i tolltariffen som ikke er forberedt av administrasjonen, og hvor man derfor savner den nødvendige oversikt over rekkevidden av forandringene både innad og utad. Det vil i slike tilfelle ofte vise sig å være en tvilsom hjelp man yder arbeidslivet. Hvis man ikke har full oversikt over rekkevidden, kan man risikere å gjøre større skade enn gagn. Derfor må det i alle tilfelle vises stor forsiktighet overfor forslag som går utenom selve proposisjonen.

I den foreliggende innstilling er kredittoplagsretten foreslått ophevet for følgende nye varer til kommende år: Kokt linolje, olivenolje, tørre farver, sagogryn og sagomel. De to sistnevnte varer er komiteens innstilling i tillegg til dem som proposisjonen lød på. Utenom de forskjellige satser har man fradrag i fortollingsverdien for norske ytterdekk og slanger påmontert importerte automobiler. Det er en ordning som muliggjør at man får norsk gummi på vogner som importeres her til landet. Komiteen er enig i dette, idet den går ut fra at der ved den omhandlede innførsel tas bestemmelser som sikrer en helt effektiv kontroll.

Laste- og fyragiften var til behandling ifjor, og komiteen anmodet administrasjonen om å utrede dette spørsmål til iår. Administrasjonen har sett på spørsmålet. Det har vært forelagt for havnedirektøren, fyrdirektøren og Handelsdepartementet; men havnedirektøren er kommet til det, at spørsmålet er så komplisert at det må nedsettes et sakkyndig utvalg til nærmere undersøkelse og drøftelse av dette spørsmål, og det er komiteen enig i, da den finner at den nuværende ordning i mange tilfelle kan virke trykkende. Jeg håper at man til neste år kan komme tilbake til dette spørsmål.

Angående forhøielser av tollgodtgjørelsen ved bygging av nye skib, henviser jeg til innstillingen. Der foreslås tonnasjegrensen for skib hvortil der ydes 4 pct. tollgodtgjørelse, som nu er 150 tonn, senket til 75 tonn; men samtidig har komiteen, når det gjelder reparasjon av skib, hvor man får en tollgodtgjørelse på 3 pct. av reparasjonsomkostningene, hevet grensen for det beløp hvor der gis godtgjørelse fra 1000 til 2000 kroner. Jeg tror at den siste bestemmelsen kan komiteen godt gå tilbake på, så at man beholder 1000-kronersgrensen; men det kan man komme tilbake til under behandlingen av denne post.

Godtgjørelsen ved fremstilling av blikk ved A/S Norsk Blikvalseverk foreslåes av Regjeringen forlenget med 3 år. Komiteen har innkortet denne tiden til 2 år.

For øvrig blir det jo anledning til å komme tilbake til de forskjellige poster etter hvert som de blir referert. Jeg skal derfor ikke opta tiden med noe lengere innlegg under den almindelige debatt. Jeg vil bare minne om at spørsmålet om tollgodtgjørelse for skibsbygging foruten å være omhandlet i St.med. nr. 27, som Stortinget har behandlet før i år, og i stortingsproposisjonen om skibsfondet, også er behandlet i St.prp. nr. 121 om statsgaranti for lån til modernisering av skibsbyggingsindustrien. Jeg henviser til disse dokumenter og til komiteens innstilling vedrørende dette spørsmål.

Presidenten: Under henvisning til den form innstillingen har fått, og etter ordførerens uttalelse vil presidenten gå frem etter innstillingens konklusjon, og henstiller til de representanter som måtte ha bemerkninger å gjøre om andre poster eller forhold i tolltariffen, å uttale sig under den almindelige debatt.

Bruun: Det ser ut som om administrasjonen og denne forsamling i den senere tid er blitt opmerksom på de store skatter og avgifter som er pålagt den norske skibsfart. Jeg synes det er gledelig, efter at disse forhold i mange år har vært pekt på, at man nu har fått øinene op for dette. Som et resultat av dette er det også at man nu er blitt opmerksom på de store fyr- og lasteavgifter som opkreves her i landet, og som er spesielt trykkende for de fartøier som har mange anløp hvert år. Flere steder i utlandet er det jo slik, at fyr- og lasteavgiften ophører efter et visst antall anløp. I England er det efter 6 anløp. I Sverige slipper også fartøiene fyr- og lasteavgift, efter at de har anløpet et visst antall ganger, mens det her i Norge opkreves den samme avgift uansett hvor mange ganger skibet anløper en norsk havn. Det er klart at for skib som går i fast rute på kortere farvann, virker denne avgift meget trykkende. Jeg tenker f.eks. på Bergenske Dampskibsselskap og på de linjer som trafikerer f.eks. Nord-Tyskland og England. Imidlertid er ikke forholdet så ganske enkelt som man kanskje skulde tro ved første øiekast. I Sverige opkreves avgiften av bruttotonnasjen uansett hvilket antall bestuvet tonn skibet har inne, mens det her opkreves efter antall av bestuvet tonn. Jeg finner det derfor rimelig at administrasjonen anser det nødvendig å få en objektiv og sakkyndig utredning av disse forhold, førenn den kan fremlegge noe forslag. Dette har departementet uttalt i proposisjonen, og komiteen har sluttet sig hertil, idet komiteen konkluderer med at der bør nedsettes et sakkyndig utvalg til nærmere undersøkelse og drøftelse av de foreliggende spørsmål. Jeg vil i denne forbindelse også peke på hvor nødvendig det er å få disse avgifter nedsatt av hensyn til konkurransen med de andre store skandinaviske import- og eksportthavner, f.eks. Kjøbenhavn og Gøteborg. Det er jo et kjent forhold at Oslo ligger i skarp konkurranse med Gøteborg og Kjøbenhavn, når det gjelder å få hele den skandinaviske trafikk både inn og ut dirigert over disse havner. I Oslo er både fyr- og lastavgiften og

losavgiften meget stor, og det setter havnen tilbake i konkurransen med Kjøbenhavn og Gøteborg. Jeg vil derfor understreke hvad komiteen har uttalt, nemlig sin enighet med departementet i at disse spørsmål blir grundig undersøkt, og jeg håper at resultatet av disse undersøkelser kan bli noen lettelse i de tyngende avgifter som den norske skibsfart har idag, og da spesielt de fartøier som går i regelmessig og hyppig rute på norske havner.

Lykke (komiteens formann): Det sier sig selv at det om de ting som omhandles i tollproposisjonen og i tollinnstillingen, kan være delte meninger. I komiteen har vi da arbeidet oss sammen, sådan at der omtrent ikke er dissenser, idet vi har resonnert som så, at der hvor det var forskjellige meninger om berettigelsen av en forandring av tollsatsen, der vilde man ikke gå frem på den måte at man straks optok forslag føre saken var moden. Jeg vil her nevne som en av de ting som har vært oppe, og hvor meningene stod sterkt delt i komiteen, tollen på jerntråd, som f.eks. "jernindustrien" i Trondheim og flere andre har søkt om. Jeg skal imidlertid ikke komme inn på det, idet spørsmålet ikke er tatt op, og jeg for min del vet ikke om det blir tatt op idag. Personlig vilde jeg gjerne at de skulde få en toll på 1/2 øre pr. kg. sådan som de har bedt om; men jeg skal ikke ta spørsmålet op idag, idet jeg vil be administrasjonen om ikke å slippe det. Jeg tror det er nødvendig at den industri får den lille beskyttelse den har bedt om på grunn av de salgsforhold som i den senere tid har funnet sted i europeiske havner.

Det er imidlertid en ting som jeg gjerne vil nevne og be den ærede finansminister ha sin oppmerksomhet henvendt på, nemlig tolltariffens innledende bestemmelser om grensehandelen med Sverige. Ved den siste handelstraktat med Finnland fikk Finnland inn den bestemmelse, at de samme regler skulde gjelde for grensehandelen med Finnland som de som var avtalt med Sverige. Etterat den avtale med Finnland var truffet, foretok Stortinget her for et par år siden en innskrenkning av grensehandelen med Sverige, idet vi begrenser dem i grensedistriktene som kunde komme i betraktning til dem som virkelig var grenseboere. Det samme forhold skulde selvsagt da automatisk også skje overfor Finnland. Imidlertid er det mig fortalt at Finnland nekter å gjøre den forandring og å finne sig i noen begrensning. Forholdet er ganske merkelig, fordi dette jo er et indre norsk anliggende. Det vi allesammen er enig om, er det at de som bor ved grensen, skal ha anledning til, hvis det er lettvint, å hente sine husholdningsvarer eller hvad de nu trenger til sitt behov, på den annen side av grensen. Derfor har vi i de innledende bestemmelser regelen om handelen med Sverige. Men hvad har skjedd? Jo, istedenfor å drive grensehandel, driver finske handelsmenn nu efter min opfatning den rene smughandel over den finske grense. Det er finske kjøbmenn i Petsamo og andre steder som oppretter filialer i Boris Gleb og derfra selger varer til norske borgere så langt som helt til Vardø og Vadsø. Det vil si det samme som at først tar disse finske handelsmenn sine varer på transitt fra Norge og så fører de dem tilbake og selger dem tollfritt til norske borgere i Norge. Norge går derved glipp av en tollinntekt som

for 1935 er blitt beregnet til op mot 100 000 kroner. Det har aldri vært meningen med grensehandelen og den innrømmelse som man gjensidig gjør hverandre, at dette skulde gi anledning for finske handelsborgere til å etablere sig på grensen for å selge - ikke til dem som bør ha anledning til å kjøpe der, men for å konkurrere med norske handelsmenn. Jeg vet at saken er under bearbeidelse, men jeg vil henstille at man gjør fortgang med den; for at det skal være noen rett for Finnland at finske kjøbmenn skal kunne nedsette sig på grensen og selge tollfritt varer inn til Norge, har aldri vært meningen. Jeg tror, at hvis dette blir forklart de finske myndigheter, vil de måtte innrømme at de gjensidige innrømmelser angående grensehandelen aldri har tatt sikte på et forhold som det der er etablert der oppe nu.

Nordlie: Det var bare en almindelig bemerkning som jeg gjerne vilde gjøre her, så den også kunde komme departementet ihende. Når man leser igjennem dokumentene, finner man rett som det er at spørsmål som er kommet inn, kun er oversendt til Handelsstandsforbundet og Industriforbundet. Jeg ser f.eks. at en sak som vedkommer gullsmedene, er sendt til gullsmedarbeidernes forbund; men den er ikke sendt til arbeidsgivernes organisasjon innen håndverket, til Gullsmedforbundet eller til Norges Håndverkerforbund. Det er flere av disse saker som vedrører håndverk og industri i like høi grad, og det vilde da være bra å få høre opfatningen hos begge. Dette gjelder f.eks. fliser, en artikkel som brukes både i håndverket og i industrien. Det er rimelig at industrien uttaler sig her, men det er også rimelig at håndverket blir spurt om det. Jeg ser at under l.nr. 778 kommer man inn på et andragende fra A/S Dalen Portland Cement m.fl. hvor enkelte av komiteens medlemmer har forbeholdt sig i Stortinget å opta spørsmålet om forhøielse av tollene på cement og produkter derav. Ved et sådant spørsmål som når der kreves ytterligere beskyttelse på cement, er det rimelig at begge parter høres, og jeg vil så sterkt jeg kan advare mot det, så lenge det fra cementfabrikkene drives den prispolitikk at de største forbrukere skal ha en altfor stor bonus på sitt forbruk, sådan at de alene ved sin bonus skal kunne utkonkurrere enhver som vil forsøke å komme op og som skal bruke samme vare. Det mener jeg er et så lite lojalt prinsipp, at dette spørsmål må man gjennomgå nøie før man går til forhøielse av denne toll.

Statsråd Indrebø: Komiteen har gjort noen få avvikelser fra proposisjonen, men jeg har ikke noe synderlig å bemerke, når jeg undtar et par punkter. Det første gjelder tollgodtgjørelse for reparasjonsbeløp hvor grensen er satt op fra kr. 1000 til kr. 2000 med den begrunnelse at administrasjonen derved vil bli fritatt for et ikke ubetydelig arbeid. Jeg tror at det ikke er så farlig med dette arbeid for administrasjonen; det er ikke av så vesentlig art at det bør bevirke noen forandring i den sats man tidligere har benyttet, og jeg vil henstille til komiteen å gå tilbake til den grense som står tidligere i tolltariffen, kr. 1000. Av hensyn til arbeidet i departementet spiller det, som sagt, svært liten rolle. - Ellers har jeg ikke noe synderlig å bemerke. Det var en enkelt sats for skjeartikler i

kobberlegering hvor departementet foreslo en forhøielse fra kr. 0,50 til kr. 1,00, og komiteen er blitt stående ved kr. 0,75. Jeg tror at departementets tall er det riktigste, spesielt i betraktning av at man har sikkerhet for at denne tollforhøielse ikke vil bevirke at prisen blir forhøiet fra fabrikken.

Det spørsmål som hr. Lykke var inne på om grensehandelen, er departementet fullt opmerksom på, man har saken til bearbeidelse i departementet og det skal bli gjort fortgang med den sak og bli forsøkt å komme til en ordning som er rimelig. Jeg er enig med hr. Lykke i at dette forhold for tiden er helt urimelig.

Komiteen hadde innstillet:

A.

Beslutning om tollavgifter fra 1 juli 1936.

De den 30 juni 1936 gjeldende bestemmelser om tollavgifter og midlertidige tolltillegg skal fremdeles være gjeldende fra 1 juli 1936 med følgende forandringer:

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

A. Tariffens innledende bestemmelser.

§ 13. Under de nærmere betingelser, som av Tolldepartementet fastsettes, blir innførselstollen å tilbakebetale for prøver, som i uforandret stand igjen utføres til utlandet, når forbehold derom er gjort ved innførselen. Likeledes kan Tolldepartementet eller den, det dertil bemyndiger, bevilge tilbakebetaling av innførselstoll for fortollede råmaterialer og andre stoffer, som i forarbeidet stand utføres til utlandet eller til skibsbruk, for fortollede hjelpestoffer, anvendt til tilvirkninger, der utføres til utlandet eller til skibsbruk, og efter omstendighetene for andre fortollede varer, når disse i uforandret stand igjen utføres til utlandet eller til skibsbruk.

Tolldepartementet kan også tilstå tilbakebetaling av innførselstoll for eller tollfri utlevering av varer til utstyr, reparasjon eller inventar ombord i norske fartøier i fart på utlandet.

I særlige tilfelle kan Tolldepartementet tillate, at varer, som fra Norge sendes til utlandet til foredling, bearbeidelse eller reparasjon og atter innføres til landet, alene erlegger 15 pct., eller forsåvidt angår varer, som svarer toll efter verdien, den for samme gjeldende verditollprocent av omkostningene ved

foredlingen m.v., deri iberegnet forsendelsesomkostninger, eller at de efter omstendighetene inngår mot en lavere toll eller tollfritt. Varer, der som følge av foredlingen m.v. ved gjeninnførselen kommer inn under en tariffpost med høiere tollsats enn den, hvorunder de hørte ved utførselen, kan av Tolldepartementet tillates innført mot en toll, som svarer til forskjellen mellem de to tollsatser.

Innenlandske verksteder tilståes efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved bygging av nye skiber og reparasjoner, oppussing eller ombygging av eldre skiber eller reparasjon eller ombytning av enkelte deler i disse:

- a. ved bygging av nye skiber 4 pct. av fartøienes salgssum for damp- og motorskiber over 75 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, og 2 pct. av salgssummen for damp- og motorskiber av mindre drektighet og seilskiber forsåvidt de er minst 50 registertonn brutto, dog således at godtgjørelsen blir å forminske med en tredjedel for dampskiber, hvis hovedmaskiner og hovedkjeler samt for motorskiber, hvis hovedmaskiner innsettes i utlandet;
- b. ved reparasjoner m.v. av eldre skiber 3 pct. av reparasjonsomkostningene for skiber over 75 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, dog kun av det beløp, som overstiger kr. 2000.

Tolldepartementet kan forlange opplysninger om anvendelse av materialer og gjenstander, som i tilfredsstillende form og kvalitet tilvirkes innenlands, men er innført fra utlandet, og ved beregning av godtgjørelsen gjøre fradrag i salgssummen eller i reparasjonsomkostningene for sådanne materialers ellers gjenstanders verdi.

Innenlandsk blikkvalseverk tilståes efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved fremstilling av blikk for innenlandsk forbruk:

for de første	5 000	tonn	pr.	år	kr.	20	pr.	tonn
" "	næste	5 000	"	"	"	15	"	"
" "	"	5 000	"	"	"	10	"	"

Alvestad: I anledning av finansministerens uttalelse angående godtgjørelsen til skibsbyggeriene for reparasjoner har jeg konferert med en del av komiteens medlemmer, og de er enig om å forandre tallet 2000 i § 13 b til 1000, så hvis der ikke kommer noen innsigelse mot det, kan man gå ut fra at komiteen har endret sin innstilling på det punkt.

Lykke: Jeg vil i likhet med ordføreren si at etter finansministerens henstilling vil jeg også være med på å forandre grensen 2000 kroner tilbake til 1000 kroner. Angående tollgodtgjørelsen ved bygging og reparasjon av skib, er det jo klart at herom har det vært en del tale, og saken er meget sterkt berørt i den kongelige proposisjon om den siste statsgaranti for skibsverfter. Jeg vil ikke ha uttalt noe om sakens realitet - det kan sies både for og mot; men man må være opmerksom på at denne tollgodtgjørelse, således som den idag ydes, den skal svare til hvad vedkommende verksted har betalt i toll på innført materiale, og den dekker idag det som Stortinget har tenkt den skulde dekke. Men det neste spørsmål er om man skal gå videre og gi en støtte utover eller en refusjon utover disse 4 pct. De som har lest den kongelige proposisjon om garanti til Bergen, Stavanger og Fredrikstad mekaniske verksteder, vil ha sett at det spørsmål er sterkt fremme i de kommisjoner som har behandlet spørsmålet om skibsbyggerienes vanskelige stilling idag. Jeg vil derfor ha uttalt - uten at jeg tror vi behøver å komme inn på realiteten idag - at jeg tror administrasjonen må vie det spørsmål større opmerksomhet enn den har vært villig til å gjøre til idag. Når den ikke har gjort det, er det selvfølgelig fordi også administrasjonen føler sig bundet av den uttrykkelige forutsetning for tollgodtgjørelsen som Stortinget i sin tid har vedtatt. Men jeg mener der er argumenter for at man går noe videre der, uten at jeg skal komme inn på det idag. Jeg vil bare henstille at man er opmerksom på forholdet, og jeg tenker nok at det spørsmål også vil komme op under behandlingen av den stortingsproposisjon som jeg her har nevnt.

Presidenten: Komiteens ordfører har opplyst at komiteen har endret sin innstilling under § 13 derhen, at der under fjerde avsnitt, b, siste linje, skal stå kr. 1000 istedetfor kr. 2000.

Votering:

Komiteens endrede innstilling under A, Tariffens innledende bestemmelser, bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

B. Tariff for innførselstollen og for tara.

Farvestoffer, farver, maling:

Følgende under post 6. "blyhvitt, sinkhvitt og alle andre ikke annensteds nevnte tørre farver" inntatte bestemmelse utgår: "Kredittoplag 1 800 kg."

Fyrtøi, alle slags, og deler derav:

Møte for lukkede dører, Stortinget 26. juni 1936

1. helt eller delvis bestående av gull, platina eller sølv fortolles i sin helhet som arbeide av det høiest tollbelagte materiale.
2. ellers, 1 kg. kr. 2,50.

Gjær:

1. Vingjær med nærmeste innpakning, 1 kg. kr. 0,60.
2. ellers, 1 kg. kr. 0,20.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Instrumenter:

II. andre instrumenter:

- a. tekniske måle- og kontrollapparater, såsom trykkmålere (manometre), hastighetsmålere (tachometre), indikatorer, vannmålere, gassmålere, elektrisitetmålere, voltmetre, ampèremetre, wattmetre, galvanometre, isolasjonsmålere, termometre, barometre, kompasser og nautiske instrumenter samt deler dertil:
 1. manometre og vakuumetre a.v. 15 pct.
 2. ekkolodd a.v. 5 pct.
 3. andre a.v. 10 pct.

Alvestad: Som man vil se under II, a, 2, foreslåes ekkolodd utskilt og tollen satt til 5 pct. av verdien istedetfor som nu 10 pct. Det er nokså mange av komiteens medlemmer som har ment at et så nyttig instrument som ekkolodd har vist sig å være både for fiskeriene og forøvrig, at et så viktig og nødvendig instrument burde være tollfritt. Jeg hører til dem som har ment dette, men efter å ha konferert med Finansdepartementet er jeg blitt stående ved de 5 pct. som her foreslåes. Jeg tror dog at i visse tilfelle, og ialfall så lenge ekkolodd ikke er gjenstand for fremstilling her i landet, bør departementet behandle disse instrumenter på samme måte som maskiner og annet der ikke fremstilles her i landet, således at de på ansøking kan fritas også for disse 5 pct. toll som man her innstiller på. Hvis man kunde få en uttalelse fra departementet om at det

vil bli gått frem på den måte, tror jeg at debatten her idag kanskje kunde forkortes noe, idet jeg er sikker på at det da ikke vil bli optatt forslag om hel tollfritagelse. Jeg vil spørre finansministeren om det for ekkolodd er adgang til å gå frem på den måte, at så lenge de ikke er gjenstand for innenlandsk fremstilling, kan man på ansøking få slippe toll på ekkolodd f.eks. til anvendelse ombord i fiskefartøier.

Five: Det gjelder jo her et instrument som ikke fabrikeres her i landet, og som det - efter hvad der er oplyst fra fiskeridirektøren og fra Handelsdepartementet er av stor betydning for fiskerflåten å kunne anskaffe. Jeg for mitt vedkommende har i komiteen hevdet at jeg mente disse ekkolodd burde være tollfri; men sluttbehandlingen har funnet sted på et tidspunkt da jeg ikke var til stede. Min opfatning er fremdeles den samme, at ekkolodd bør være tollfri, og hvis jeg får noen støtte for den opfatning, vil jeg opta forslag om at der ikke skal være toll på disse instrumenter, som efter hvad der foreligger fra Handelsdepartementet og fiskeridirektøren, må antas å være av stor betydning for fiskerflåten, men hvor tollen vanskeliggjør anskaffelsen.

Statsråd Indrebø: Det blev forespurt om ikke departementet hadde adgang til å fritta ekkolodd for toll så lenge disse instrumenter ikke fabrikeres innenlands. For det første måtte da Stortinget vedta en uttrykkelig tilføielse herom; men for det annet må jeg bemerke, at, såvidt jeg vet, fabrikeres der ekkolodd innenlands, slik at en sådan bestemmelse ikke vil ha noen synderlig verdi.

Anderssen-Rysst: Såvidt jeg forstod den ærede finansminister, kunde han ikke imøtekomme den henstilling som hr. Alvestad kom med. Under disse omstendigheter vil jeg tillate mig å anmode hr. Five om å fremsette det antydede forslag, idet jeg har den opfatning at ekkoloddene har stor betydning allerede og kan få ennu større betydning for utviklingen av norsk fiskeribedrift. Vi bør være opmerksom på de ting som kan lette fiskeribedriften i disse tider, og jeg vil, som jeg sa, støtte hr. Five, såfremt han optar forslag om at tollene skal bortfalle.

Five: Efter det som hr. Anderssen-Rysst har uttalt, vil jeg foreslå at ekkolodd fritas for toll.

Knut Strand: Eg er og av dei i nemnda som meiner at ekkolodd burde vera tollfrie, og eg tok munnleg atterhald i nemnda um at dersom det vart teke upp framlegg um det i Stortinget, vilde eg røysta for det. Eg sluttar meg heilt til det hr. Five sa, og eg vil rå til at ein vedtek det framlegget som han har sett fram um at ekkolodd vert tollfrie.

Alvestad: Hvorvidt ekkolodd nu er gjenstand for innenlandsk fremstilling eller ikke, tør jeg ikke ha noen mening om. Men i den kongelige proposisjon står det:

"Med hensyn til ekkolodd har firmaet" - det firma som det er tale om, er A/S Elektrisk Bureau - "anført, at sådanne ennå ikke er gjenstand for innenlandsk fabrikasjon, fordi fremstillingen er sperret ved omfattende patenter. Det er dog meningen - anføres det videre - at firmaet i nær fremtid vil søke å ordne sig med patentinnehaverne og derefter også opta fabrikasjon av ekkolodd."

Disse opplysninger er jo nogen måneder gamle; men jeg tror ikke at det ennå fabrikeres ekkolodd her i landet. Jeg tror også at det vil ta lang tid før vi på det område blir konkurransedyktige, når det gjelder så fine selvregistrerende instrumenter som ekkolodd er. Når det er optatt forslag om tollfrihet, så stemmer jeg for det.

Lykke: Dette gjelder jo meget kostbare instrumenter, så kostbare at det kanskje ikke er så mange som har adgang til å anskaffe dem. Når vi i komiteen kom til det kompromiss at vi skulde sette satsen ned til 5 pct., var det fordi ordføreren hadde konferert med departementet. Jeg mener at når vi først er blitt enige om det i komiteen, får vi bli stående ved det. Hr. Five, som ikke deltok i sluttbehandlingen, kan naturligvis opta forslag idag, men jeg synes nok, at når vi engang er gått inn på et kompromiss, får vi stå på det. Jeg fastholder innstillingen.

Statsråd Indrebø: Jeg synes nok, slik som denne sak ligger an, at man burde bli stående ved det som er komiteens innstilling. Den har jeg ikke noe å bemerke ved. Men hvis man idag stryker denne toll helt, kan man være sikker på at i neste omgang kommer det krav om å få tollene op igjen av hensyn til den norske produksjon. Og det ligger ikke så dårlig til rette for norske verksteder å påta sig denne produksjon, at det skulde være umulig. Jeg tror man bør bli stående ved det som komiteen har foreslått.

Hornsrud: Jeg er enig med statsråden. Et resultat i en komite som foreligger på det grunnlag at flere har firt litt, den ene fra den ene kant og den annen fra den annen kant, bør man nødvendig løpe fra, med mindre det kommer noe ekstra nytt til. Det er det ikke her. Jeg må derfor anbefale innstillingen.

Anderssen-Rysst: Det vil under alle omstendigheter, som hr. Alvestad sa, ta tid før man kan få disse patentspørsmål ordnet. Det er etter min mening et hensyn som gjør det berettiget å ta en beslutning idag overensstemmende med hr. Fives forslag. For der er i fiskeribedriften et stort behov for anskaffelse av disse apparater. Jeg tenker i første rekke på den utgående fiskeriflåte, folk som utruker for Grønland og Island; for denne har det stor betydning at der er utrustet med disse apparater som nu er blitt sterkt modernisert, og nyttegraden av dem er blitt sterkt forøket. Det at apparatene er dyre, er helt korrekt; men det er en grunn mer for oss, når det konstateres, til å nedsette denne toll. Jeg tror at man gjør en nyttig og god gjerning for fiskeribedriften om man sløifer tollene her.

Kårbø: Eg finn det svært syrgjeleg at ikkje heile nemnda kann vera med på dette framlegget. Me veit då alle kor vanskeleg det er å koma fiskerinæringa til hjelp i den krisesituasjon ho er i i dag. Desse nye apparat er svært hendige og tidhøvelege. Det syner seg at med dei kann ein finna ut kvar fiskestimane går. I den vanskelege stode fiskarane er i no, vert det fleir og fleir av dei som må gå til å skaffa seg desse apparat. Det var av Riksstyret ført upp ein sum på krisebudgettet til å skaffa ekkolodd. Me er ikkje ferdige med fyrehavinga av det i nemnda enno; men med den knappe løyvinga som me har, når me må avsjå 3 1/2 million kronor til studnad for torskefiskeria, er det lita von um at den løyvinga til ekkolodd kann verta ståande på krisebudgettet. Eg vil difor med desse ord, so sterkt eg kann, få oppmoda Stortinget til å vera med på det framlegget som er teke upp.

Lykke: Jeg tror ikke vi behøver å ha noen stor debatt om dette, for jeg er ganske viss på at så lenge disse apparater ikke fabrikeres her i landet, kan departementet benytte § 2, når vi uttrykkelig sier her i Stortinget ved behandlingen, at det er Stortingets forutsetning at så lenge apparatene ikke tilvirkes her i landet, skal departementet i henhold til § 2 på ansøking kunne tillate tollfri innførsel av ekkolodd. Når det ikke motsies her, er det nok for departementet til å kunne følge den praksis. Og da behøver vi ingen debatt om det skal være 5 pct. eller null, for da blir det null, i de tilfelle som her er debattert.

Ingebrigtsen: For oss som er fra fiskeridistriktene, kan dette forslag fra hr. Five være ganske besnærende, men jeg akter ikke å stemme for det. Når jeg ikke gjør det, er det fordi tollene nu foreslåes nedsatt til det halve. Før var den 10 %, nu blir det 5 %. Nu er det opplyst at det holder på å reise sig en norsk industri for fremstilling av ekkolodd; vi vet jo at det legges ut adskillige midler for å reise norsk industri, og hvis vi får en sådan industri og tollene da er helt borte, så kan vi passe oss for at vi ikke får en ganske annen toll enn 5 %, vi kan få 10 %, vi kan få mere. Derfor synes jeg innstillingen er meget rimelig, og jeg vil anbefale den. Vi må se også til andre stender. På motorer f.eks. har vi en toll av 10 %, og det er et ganske anderledes stort forbruk av motorer enn av ekkolodd her i landet, selv om ekkolodd er en nødvendig ting for fiskeribedriften. Men vi hører ingen som skriker om å få nedsatt tollene på motorer, og det vilde heller ikke være klokt, tror jeg. For hvis tollene blir satt så lavt at vi ikke kan arbeide motorer her hjemme, men må hente dem fra utlandet, så er det ikke så sikkert at det var noen velgjerning mot dem som bruker motorer. Jeg stemmer for innstillingen.

Alvestad: Hvis man kan gå ut fra at det vil bli gått frem på den måte som komiteens formann, hr. Lykke, uttalte, at så lenge ekkolodd ikke er gjenstand for innenlandsk fremstilling, vil departementet på ansøking fritta for tollene på dette instrument, da mener jeg at man på den måte opnår det samme som det man her i debatten har talt for. For øvrig vil jeg også ha

sagt at vi har jo i alle år tidligere hatt en 10 % toll på dette instrument, en toll som har vært urimelig høi, idet ekkolodd er et kostbart instrument. 10 % toll utgjør med tillegget gjennomsnittlig ca. 1200 kroner eller noe deromkring, og da vil enhver forstå at denne toll virker adskillig tung og trykkende. For 10 % i grunntoll vil jo i praksis si 18 % toll. Det er derfor de blir så dyre, disse instrumenter.

Hognestad: Innstillingen angående denne sak er et kompromiss, og jeg føler mig forpliktet til å stemme for innstillingen. Jeg vil bare ha sagt til hr. Five at jeg synes han burde hatt interesse for tollen på ekkolodd den tid han satt som medlem av regjeringen, og ikke kommet med den på dette tidspunkt.

Presidenten: Presidenten går ut fra, at hvis det ikke reises noen innsigelse fra salen, er departementet bemyndiget til å gå frem på den av komiteens formann antydede måte.

Førre: Ikke bemyndiget, men forpliktet.

Presidenten: Det er i realiteten det samme i det parlamentariske sprog.

Five: Det er jo den ting å merke sig her at det er først i den senere tid at disse instrumenter har fått verdi som et mere almindelig driftsmiddel for fiskerflåten, og vi kjenner jo alle de vanskeligheter som den lider under. Hvis representantene vil lese stortingsproposisjonen på side 14, vil de finne en uttalelse som er referert av departementet fra sakkyndig hold om at "det som følge av ... vanskelighetene ved selve fabrikkasjonen og det norske markedes for ubetydelige omfang må ansees utelukket, at ekkolodd kan fremstilles billigere i Norge enn de kan kjøpes for i England". Jeg tror vi må regne med at om der nu optas en innenlandsk fabrikkasjon, så vil den selvsagt da straks ha disse 5 %, og vi vil rimeligvis ganske fort igjen få krav om ytterligere forhøielse. Jeg vil ikke gå fra det standpunkt som jeg den hele tid har inntatt til dette spørsmål, og jeg fastholder mitt forslag om tollfrihet.

Jul. B. Olsen: Jeg for min del har oprindelig holdt på komiteens innstilling, og den synes jeg ved nærmere eftertanke at vi kunde oprettholde og stå ved, fordi med den sammenholdt med den uttalelse som komiteens formann er kommet med og som står uimotsagt av statsråden, mener jeg at alle interesser skulde være best tjent. For hvis vi nu tar vekk toll, og det så viser sig at en innenlandsk fabrikkasjon trenger toll, så må man gå til å legge på toll igjen. For å undgå det mener jeg det er fornuftigst at vi vedtar innstillingen under den forutsetning som finans- og tollkomiteens formann her har uttalt.

Votering:

1. Ved alternativ votering mellem komiteens innstilling under Instrumenter II, a, 2 - ekkolodd a.v. 5 pct. - og hr.

Møte for lukkede dører, Stortinget 26. juni 1936

Fives forslag - tollfrihet - bifaltes komiteens innstilling mot 36 stemmer.

2. Komiteens innstilling under Instrumenter for øvrig bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

1. manometre og vakuometre a. v. 15 pct.
2. ekkolodd a. v. 5 pct.
3. andre a. v. 10 pct.

Lim:

- a, b, c som nu.
- d. andre slags, 1 kg. kr. 0,10.

Metaller:

II. i arbeide:

C. av jern:

23. fingerbøl og syringer (også fôrede med annet metall enn jern), fluesmekkere, fyrstål, spenner, dørvidere, ildskuffer, ildtenger, pokere, hengsler, havesakser; speseri-, gryn-, kaffekverner (også med trekasse) og kjøttkverner til husholdningsbruk, skuffe- og kistehåndtak, knapper til skuffer og deslike, ruller til møbler, rullekniver, skåter, sakser (helt upolerte), strykejern, vindus- og dørbeslag, hvorunder skyvebeslag, emner til nøkler med eller uten skafter samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke er nevnt annensteds, 1 kg. kr. 0,25.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

- G. av kobber, messing, bronse, nysølv og andre kobberblandede metaller samt aluminium og nikkel:

9. bjeller, bøssinger, dør- og vindusbeslag, dørvidere, kraner og ventiler, injektorer, hengsler, låser, kniver, skjear, gafler, mortere, ruller til møbler, strykejern, fingerbøl, syringer, spenner, knapper til skuffer og deslike, ringer og kroker med eller uten skruegang, urnøkler, i eller uten forbindelse med andre materialer:

- a. av vekt 1 hektogram og derunder:
 1. skjear og gafler 1 kg. kr. 0,75.
 2. ellers, 1 kg. kr. 1,00.

- b. som nu.

Anton Jenssen: Det er fra to fabrikker som fremstiller skje- og gaffelartikler i kobberlegeringer, fremsendt et andragende om at den nuværende grunntollsats, 50 øre pr. kg. forhøies til kr. 1,50. Departementet har funnet en forhøielse her rimelig og har foreslått en forhøielse fra 50 øre til 1 krone. Komiteen har også gått med på noen forhøielse, men har pruttet på departementets forslag og foreslått en forhøielse til 75 øre pr. kg. Grunnen til at dette andragende er kommet, er at disse artikler nu er blitt en betydelig norsk produksjon. Norske fabrikker kan fremstille dette produkt, som er blitt en ganske stor forbruksartikkel; men den største del av forbruket her er importvare. De store engrosfirmaer, jernvareforretninger og glassmagasiner, importerer store mengder av disse artikler fra Tyskland i helt ferdig bearbeidet stand, det mangler bare forsølvning. Og denne vare fortolles som uforsølvnet etter en grunnsats av 50 øre. Så forsølves varen her i landet, hvilket representerer en meget liten arbeidsverdi, og følgen er at denne importerte vare blir langt billigere enn den vare som fremstilles her i landet. Det er ikke her tale om at denne tollforhøielse vil bety noen økning av prisen. Konkurransen vil nemlig hindre det. Jeg skal nevne noen tall som er opgitt av fabrikkene til departementet, og jeg går ut fra at de lar sig kontrollere. Det er opgitt at den vare det her dreier sig om, uforsølvete skje- og gaffelartikler, koster importert her i landet fra Tyskland kr. 7,20 + tollene, ialt 90 øre pr. kg., tilsammen kr. 8,10. Den samme vare koster i ferdig stand av norsk produksjon 10 kroner. Det er sølvvarefabrikkene som fabrikerer disse varene, og arbeidet med sølvvarer er gått betydelig ned i de siste år, - det viser også statistikken. Derimot har man på det omtalte felt plettvarer et betydelig spillerum for øket arbeide i disse fabrikker, hvis denne vare kan gjøres konkurransedyktig på det norske marked. Det er altså ikke spørsmål her om å øke prisen, konkurransen vil hindre det. Det søkes om at tollene forhøies fra 50 øre til kr. 1,50; det vil med tilleggene si en forhøielse fra 90 øre til kr. 2,70. Hvis man får denne tollforhøielsen som det her er søkt om, vil allikevel prisen på den importerte vare ikke bli høiere enn kr. 9,90 pr. kg., mens fabrikkprisen her i Norge er kr. 10,00. Departementet har foreslått forhøielse av grunnsatsen til 1 krone, det vil si at prisen på den importerte vare kommer op i 9 kroner pr. kg., - 1 krone under fabrikkprisen her i Norge. Etter komiteens forslag, som øker tollene med 25 øre på grunnsatsen, vil varen komme op i kr. 8,55, ca. kr. 1,50 under den norske kostpris. Jeg har spurt om en forhøielse her på 25 øre vilde gjøre fabrikkene konkurransedyktige og ha en forøket produksjon til følge, så man kunde ha håp om å holde fabrikkene i gang. Dertil er svart: Nei, konkurrere kan vi ikke, importøren vil fremdeles se sin interesse i å importere den tyske vare. Disse to sølvvarefabrikkene det her gjelder, har ordinært arbeide til sine folk en 4-6 måneder i året. Hvis de derimot kunde øke sin produksjon av disse artikler på grunn av øket salg på det norske marked, har de håp om å kunne holde arbeidet i gang hele året rundt. Jeg gjør oppmerksom på at arbeidernes organisasjoner - sølv- og gullsmedarbeidernes

fagforeninger såvel i Bergen som i Tønsberg, og Norsk gullsmedarbeiderforbund - har anbefalt den tollforhøielse som det er andratt om. Arbeidsledigheten har vært stor i dette fag, og i særlig grad har den nedsatte arbeidstid øvet sterk innflydelse innen dette fag. De har derfor bedt om at man skal gi denne hjelp til norsk industri, til norsk arbeide. Man skal legge merke til at på dette område betales der i Tyskland bare halvdelen av den arbeidslønn som den der betales her i landet. Når det snakkes om denne tyske konkurranse hos oss, skal man videre legge merke til at Tyskland selv har en tollbeskyttelse på disse varer som det her er tale om, på 360 riksmark pr. 100 kg. - det vil si det fire-femdobbelte av den beskyttelse vi har her.

Det står i dokumentene og i proposisjonen at importørene har vanskelig for å kunne få kjøpt denne vare fra disse norske fabrikkene, da de bare selger til gullsmedforretninger. Jeg har søkt opplysninger om dette, og det viser sig at påstanden ikke er riktig. Begge disse fabrikkene har hatt og har betydelige leveranser av disse artikler så vel til glassmagasiner som til store engrosfirmaer innen jernvarebranchen. En helt annen ting er det at de norske fabrikkene ikke kan levere til den pris som man kan få importert for.

Jeg tilføier videre, at hvis man kunde få en øket produksjon ved disse norske fabrikker, så kunde de ta sine råvarer fra f.eks. Raufoss fabrikker, og fremstillingen av råvarene vilde skape øket virksomhet og øket arbeide også på Raufoss. Jeg gjentar: her er det altså ikke tale om noen øket pris på varen, men ved et rimelig tolltillegg her vil man skape konkurransemuligheter for norsk industri. Ihvertfall påstår såvel fabrikkene som arbeiderne at det er nødvendig for å bringe den norske produksjon her op i konkurransemessig nivå, at man får en tollbeskyttelse som den der er søkt om, fra 50 øre til kr. 1,50. Men departementet, som har innsett nødvendigheten og ønskeligheten av dette, har ikke våget å gå så langt; det har gått til 1 krone. Fabrikkene anser dette for å være for lite. Men hvad skal man da si om komiteens innstilling, som bare går ut på en økning fra 50 til 75 øre? Jeg antar dessverre at det er lite håp om å få andragendet på kr. 1,50 igjennem. Når statsråden isted uttalte at han mente departementets forslag om en krone vilde være det riktige her, så tror jeg ikke at det er nok; men det vil dog hjelpe noe. Jeg går ut fra at komiteen naturligvis har drøftet disse forhold; men slik som saken ligger an, burde det ihvertfall være en mulighet for at man kunde gå så langt som til det departementet har foreslått. Det er bare halvparten av den økning som er søkt om, og vi er ikke helt sikre på om det vil være tilstrekkelig til å opnå hensikten, nemlig å gjøre oss konkurransedyktige og få den leveranse på norsk marked som det her er tale om, gjennom norsk industri; men jeg vil henstille til komiteens medlemmer å overveie om de ikke kan gå med på departementets forslag, og jeg vil henstille til statsråden å opta forslaget.

Sverdrup: Jeg blev også nokså forbauset da jeg så denne innstillingen fra tollkomiteen, og så at komiteen ikke en gang har funnet å kunne følge departementets forslag her. Når det gjelder en industri som faktisk kan prestere 90 % norsk arbeide

i konkurranse med en utenlandsk import som bare representerer 10 % norsk arbeidskraft, så skulde man trodd at man vilde imøtekommet dette andragende for å kunne gjøre oss uavhengige på dette område, hvor det gjelder en artikkel som er blitt en folkevare, nemlig hvittmetall skaffetøi, som jo brukes praktisk talt over alt. Fabrikkene har jo fremlagt klare data som godtgjør, at hvis de ikke får den beskyttelse de har bedt om, vil de ikke kunne fortsette produksjonen. At de overhodet har kunnet klare å holde det gående, skyldes at de har arbeidet i forbindelse med sølv - sølv er nemlig en sesongvare som forarbeides i 3-4 måneder ut over høsten. Hvis det nu kommer dit hen at de må stoppe sin hvittmetallfabrikasjon, som vilde ha kunnet gi dem kontinuerlig drift året rundt, vil resultatet bli at vi ved å avslå denne beskyttelse ødelegger en oparbeidet industri, som allerede er fullt konkurransedyktig med den tyske industri. Jeg synes det er sårt at man ikke kan forstå norsk industris berettigede krav i denne henseende.

Alvestad: Jeg synes at de ærede opponenter snur op ned på dette forhold. Det er ikke slik at disse plettfabrikantene bare arbeider med sølv ved siden av; men det er sølv og sølvvarer som var deres oprindelige produksjon, og da sølvprisene svinger sterkt og folk fikk mindre råd og kjøpeevnen sviktet, så gikk det kjøpende publikum mere og mere over til forsølvde plettvarer, og for å kunne beskjeftige sine arbeidere var det at disse sølvvarefabrikanter - det er Marthinsen i Tønsberg og Olsens Eft. i Bergen - gikk i gang med den toll som er idag, og som er 50 pct. lavere enn den som nu foreslåes av komiteen, og de fant det sannsynligvis regningssvarende for sig å gå i gang med en slik produksjon. Og denne produksjon er så langt fra minsket at den er øket frem gjennom årene. Hvorvidt den foreslåtte forhøielse er tilstrekkelig eller ikke, er vel det et skjønnsspørsmål; men for komiteen har det veiet adskillig at det her gjelder almindelige forbruksartikler, som man bør være forsiktig med unødige å fordyre ved tollforhøielser. Her foreslåes 50 pct. forhøielse av tollene, og jeg tror det er en såpass bra beskyttelse at industrien vil være godt tjent med det.

Presidenten: Der er ikke fremsatt noe forslag.

Anton Jenssen: Jeg kan ikke tilbakeholde en bemerkning overfor den ærede ordfører. Han sier at vi her står overfor en produksjon som har øket i det siste. Produksjonen har ikke øket så særlig. Forbruket av disse artikler har nok øket; men det som har øket, er importen av disse varer. Når vi først kan slå fast at denne vare kan leveres bedre her i Norge og for samme utsalgspris som den der gjelder idag, så skal jeg dertil opplyse at importen av disse varer fra Tyskland i 1933 var 4900 kg., i 1934 6200 kg., i 1935 ca. 10 000 kg., og i 1936 går den antagelig op i 12 000 kg. - øket fra i 1933 4900 til i 1936 12 000 kg. av importvare. Det er tysk vare og tysk arbeide. Arbeidsverdien på disse varer representerer 9 tiendeparter i utenlandsk arbeide som altså betales i Tyskland - mens den ene tiendepart av arbeidslønnen på varen betales her hjemme i form av forsølvning.

Der er altså her ikke tale om en artikkel hvis utsalgspris - som ordføreren sa - fordyret. Om man her får tollforhøielsen, blir det en hjelp i konkurransen for en norsk industri, mens utsalgsprisen, som på forhånd er fastsatt, blir den samme. Det er importørene som fastsetter prisen, og utsalgsprisen vil her ikke influeres. Det er bare spørsmål om vi skal bringe norsk arbeide og norske arbeidere op i konkurransemulighet med de tyske. Det er det som det her er snakk om, og det gjør vi sannsynligvis ikke fullt, selv om vi følger departementet. Men jeg synes det er rimelig at vi måtte kunne følge departementet så langt som til 1 krone pr. kilo. Det er vel ikke noen hjelp i å fremsette forslag, hvis ikke statsråden tar det op. Men dessverre det er liten hjelp i det som her er foreslått av finans- og tollkomiteen.

Videre var innstillet:

Oljer:

1. fete:

Følgende under post a. "olivenolje" inntatte bestemmelse utgår: "Kredittoplag 6 000 kg."

Følgende under post d. "linolje, kokt" inntatte bestemmelse utgår: "Kredittoplag 1800 kg."

Følgende under "Sagogryn og sagomel, salep etc." inntatte bestemmelse utgår: "Kredittoplag 900 kg."

Skinn og huder:

B. uten hårbedekning:

III. i arbeide:

2. salmakerarbeide, ikke annensteds nevnt:

c. annet:

1. som nu.

2. belter, 1 kg. kr. 2,00.

3. ellers, hvorunder brokkbånd, hueskygger og alle slags remmer, maskinremmer undtatt, 1 kg. kr. 1,50.

Alvestad: Under 2. c.2. foreslår departementet en forhøielse av tollen på ferdige belter fra kr. 1,50 til kr. 2,00, og komiteen innstiller overensstemmende med det. Jeg tror det vilde være rettere om man fremtidig fikk forandret tollene her. Hvor det gjelder almindelige jernspenner, som i innkjøp koster f.eks. kr. 7,20 pr. gross, utgjør tollene, slik som det nu praktiseres, i alt kr. 37,80 for denne vare som koster kr. 7,2-. Denne tollene hindrer beltefabrikantene og lærfabrikantene her i landet i å kunne fremstille almindelige lærbelter med spenne i konkurranse med utlandet, og jeg tror man går den

uriktige vei her ved å forhøie tollene. Men jeg vil ikke opta noe fra departementet avvikende forslag. Jeg vil kun si at departementet bør skjelne her, slik at de trekker skille mellom ekte og efterlignet emalje på en annen måte enn nu, og derved vil de muliggjøre at norske lær- og beltefabrikanter kan opta produksjonen på nogenlunde like vilkår med utlandet. Jeg håber at denne sak neste år, når man får den tekniske revisjon av tolltariffen, vil kunne ordnes. Ellers anbefaler jeg innstillingen.

Videre var innstillet under Skinn og huder:

C. med hår- eller fjærbedekning for buntmakerarbeide:

1. sobel, mår, hermelin, chinchilla, hvitrev, sølvrev, blårev, sortrev (natyrell), breitschwanz:

a. uberedte:

1. sølvrev, blårev og sortrev (natyrell), frie.

2. andre, 1 kg. kr. 25,00.

b. o.s.v. som nu.

Sukker og sirup:

3. almindelig sirup og melasse med mindre enn 80 pct. sukkerinnhold, fri.

Anm. 1. De nærmere fordringer, som en vare må opfylle for å kunne henføres til ovenstående tariffpost, fastsettes av Tolldepartementet.

Anm. 2 som nu.

Tre og trevarer:

5. ekte og uekte forgylte, gipsede, ornamenterte, polerte, finerte eller lakkerte stenger, lister og rammer

(herfra undtatt de rammer, som er nevnt under 9 a. 1):

a. stenger og lister, 1 kg. kr. 0,40.

b. rammer, også usammensatte, 1 kg. kr. 0,50.

Vogner, kjerrer og sleder:

1. a, b, c, d, e som nu.

Anm. 1 og 2 som nu.

Anm. 3. Tolldepartementet kan på de nærmere betingelser, som av dette fastsettes, tilstå tollfrihet for elektriske automobiler.

Anm. 4 og 5 som nu.

Anm. 6. Ferdige og uferdige deler til karosserier og understell for automobiler, tildannet av jern- eller stålplater, henføres under "Vogner etc. 1".

C. Midlertidige tolltillegg.

- I. Som tillegg til den til enhver tid pliktige toll (herunder også til de i tolltariffens innledende bestemmelser anførte tollsatser) opkreves midlertidig 50 pct. for alle varer undtagen følgende:
- Frukt 1. a.
 - " 1. b.
 - " 1. c.
 - " 2. c.
 - " 2. d.
 - " 2. f.
 - " 2. g.
 - Grønnsaker 1. b.
 - " 3. a.
 - Kork B. a.1.
 - " B. a.2.
 - Nøtter a.
 - Ris, uavskallet, løs.
 - " " i emballasje.
 - " avskallet.
 - Vin 1.a.
 - " 1.b.
 - " 2.a.

Undtatt fra tillegget er dessuten bensin-, petroleums- og råoljemotorer, elektromotorer og elektriske generatorer, treskemaskiner for motordrift og andre landbruksmaskiner, ikke særskilt nevnt, samt deler til forannevnte gjenstander.

- II. Som ekstraordinært tillegg til den gjeldende innførselstoll (heri innbefattet de i tolltariffens innledende bestemmelser anførte tollsatser samt de under I. anførte midlertidige tolltillegg) opkreves 25 pct. av det beregnede tollbeløp for sukker av sådan art som omhandles i tolltariffens "Sukker 1 og 2", 62 pct. for te samt 20 pct. for alle andre varer undtagen de under I siste punktum opregnede.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å nedsette eller opheve sistnevnte tillegg forsåvidt de traktatbundne tollsatser angår.

- III. Det under II. omhandlede ekstraordinære tolltillegg for sukker ("Sukker 1 og 2") nedsettes fra og med 1 august 1936 fra 25 pct. til 10 pct.

B. Nedennevnte tollforandringer settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

A. Tariffens innledende bestemmelser.

§ 5. Beskadigede tollpliktige varer, forsåvidt det enten ved tollopsykets skjønn eller på annen måte godtgjøres, at de under reisen, d. e. efterat de er innladd, og føreenn de er ilandbragt, er blitt i den grad beskadiget, at verdien er forringet med en fjerdepart eller mer, fortolles, såfremt de selges ved auksjon, med 15 pct. av auksjonsbeløpet, dersom de selges ufortollet, og med 13 pct., dersom de selges fortollet. I begge tilfelle legges til auksjonsbeløpet salær og andre omkostninger, som kjøperen plikter å erlegge utenfor auksjonsbudet.

Av følgende varer blir dog innførselstollen å beregne med vedfødte procenter:

Av epler:

i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars:
i fortollet stand, 50 pct.
i ufortollet stand, 100 pct.

i tiden fra og med 16 mars til og med 31 juli:
i fortollet stand, 33 $\frac{1}{3}$ pct.
i ufortollet stand, 50 pct.

Av pærer:

i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars:
i fortollet stand, 29 pct.
i ufortollet stand, 40 pct.

i tiden fra og med 16 mars til og med 31 juli:
i fortollet stand, 17 pct.
i ufortollet stand, 20 pct.

Av kaffe o. s. v. som nu.

B. Tariff for innførselstollen og for tara.

Bukseseler samt deler derav, forsåvidt de ikke går inn under en høiere sats, og glidelåser:

- a. med utstyr eller vevning av silke, som silkevarer.
- b. andre slags:
 1. glidelåser, 1 kg. kr. 2,50.
 2. ellers, 1 kg. kr. 1,75.

Farvestoffer, farver, maling:

-
6. blyhvitt, sinkhvitt og alle andre ikke annensteds nevnte farver:
- a. sinkhvitt, 1 kg. kr. 0,06.
 - b. ellers, 1 kg. kr. 0,05.

Tara for a og b: Fustasjer 10 pct.; emballasje av metall 8 pct.

Fruktar (trefruktar) og bær:

1. friske

d. epler og pærer:

1. i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars, 1 kg.
kr. 0,40.
2. i tiden fra og med 16 mars til og med 31 juli, 1 kg.
kr. 0,20.

Anm. Tolldepartementet kan i særlige tilfelle bestemme, at tollene også i tiden fra og med 1 august til og med 15 mars opkreves med kr. 0,20 pr. kg.

Deler til velosipeder:

- a. ferdige, 1 kg. kr. 1,00.

Som ferdige ansees - foruten kjeder, saler, sallær til sykkelseter, håndtak og kjedeskjermer av celluloid eller lignende, også i forbindelse med metall - sådanne deler, også av rør, som er forarbeidet av rustfrie metaller eller av metall forsynt med overdrag eller belegg samt sammensatte rammer.

- b. o. s. v. som nu.

Hognestad: I komiteen er det en del som har tatt forbehold om å opta forslag om forhøielse av tollene på cement. Jeg mener at slik som forholdene er her i landet for cementfabrikkene, og med den veldige stigning i importen i de siste år, er den ansøking som er kommet fra disse fabrikkene om ialfall en smule forhøielse, berettiget. Den ansøking er også støttet av Kjemisk Industriarbeiderforbund. Importen av cement var i 1933 8600 tonn, den steg i 1934 til 12 700 tonn og i 1935 til vel 16 000 tonn. Dersom jeg får støtte, vil jeg opta forslag om at tollene på cement forhøies fra 20 til 40 øre, og at satsen under 1. nr. 779 forhøies fra 35 til 55 øre. Dette er så meget mere berettiget når man sammenligner tollene på cement etter vår tolltariff med den toll de andre land har. Det er også sagt, at dersom de får øket produksjonen og får en beskyttelse, vil de kunne sette ned utsalgsprisen med 10 pct., og allikevel vil det være fordelaktig for fabrikkene. Jeg vil som sagt opta forslag om at disse satser blir forhøiet, dersom jeg får støtte for det.

Lykke: Jeg vil om det som hr. Hognestad talte om, forhøielse av cementtollen, bare få lov til å si at jeg var i grunnen enig med hr. Hognestad i at den burde forhøies. Men det andragende kom for sent inn, og jeg var engstelig for at vi skulde bryte på den skikk vi har, at vi betrakter for sent innkomne andragender som ute av spillet, og vi har gått ut fra at departementet nu behandler den skrivelse fra cementfabrikkene som et andragende som gjelder den kommende tolltariffbehandling. Det er under den forutsetning at jeg idag ikke vil anbefale hr. Hognestad å opta sitt forslag, idet jeg altså går ut fra at der må komme et forslag, men det kan ikke komme før neste år.

Presidenten: Presidenten gjør opmerksom på at det vilde vært heldigst at den slags bemerkninger fremkom under den almindelige debatt. Men presidenten vil ikke motsette sig at man kortest mulig berører dette spørsmål, siden det er optatt.

Alvestad: Jeg vil advare mot at man rører ved cementtollen. Cement er jo et viktig hjelpemiddel i bygningsindustrien, og en forandring griper dessuten inn på så mange områder i tolltariffen, - det gjelder rør, former, fliser og en rekke ting, og man bør ikke foreta noen endring av cementtollen uten efter de nøieste overveielse og undersøkelser. Jeg vil derfor si at man bør være ytterst varsom med å røre en slik post. Når vi snakker om dette avsnitt - presidenten gikk så fort - vil jeg peke på en annen ting; vi er riktignok kommet forbi det, men det er samme romertall. Det gjelder glidelåser. Der er mindretallet i komiteen imot den forhøielse som komiteens flertall innstiller på, og jeg mener at en forhøielse utenom proposisjonen av tollen på glidelåser, som før er høi, er umotivert og helt unødvendig, og er det adgang til å opta dette, vil jeg stemme imot den forhøielse som er foreslått av komiteens flertall på glidelåser. Med hensyn til frukttollen og sesongtollen der henholder jeg mig til innstillingen.

Jul B. Olsen: Jeg for min del var nokså sympatisk stemt for det som hr. Hognestad var inne på. Det synes å være grunn til å gjøre noe for å stanse importen av cement. Hr. Nordlie var inne på et spørsmål som gjør at det er lite grand vanskeligere å ta stilling til det akkurat nu, for der er naturligvis forskjellige forretningsmessige finesser også med dette, som gjør at det kanskje må sees litt i sammenheng. Men hvor det gjelder om å stoppe innførselen av en vare som vi utmerket godt kan lage, og hvor en forhøiet toll ikke behøver å bety høiere priser innenlands, synes jeg det måtte kunne fortjene den nøieste overveielse. Jeg for min del er som sagt meget velvillig stemt for dette, men jeg tror ikke det er heldig at opta det nu. Det får vel kanskje være slik, at når det er kommet for sent, så får vi følge den regel, at man får det utredet til neste år. Men da bør jo også det forhold som hr. Nordlie nevnte, komme med i bedømmelsen av dette tollspørsmål. Kan vi ved å forhøie denne toll og uten at prisen på markedet hjemme derfor går op, fremme innenlandsk produksjon, så synes jeg det under de nuværende forhold er i høieste grad verd overveielse.

Five: Jeg bad om ordet i anledning av formannens uttalelse om at han gikk ut fra at der vilde komme forslag om forhøielse av cementtollen. Jeg vil bestemt advare mot at man går til noen forhastet behandling eller noe forhastet forslag om forhøielse av en artikkel som har så stor betydning i landets videre utbygging. Det må vel under behandlingen av dette spørsmål også bli lagt frem for Stortinget og for almenheten hvordan den store eksportindustri, som jo dette er, behandler det innenlandske marked i forhold til det utenlandske. Det må bli klart lagt frem den evne og den mulighet som disse fabrikker har og bruker til å ta en høiere pris innenlands enn den hvortil de eksporterer. Jeg er redd for at vi gir oss disse

sammenslutninger helt i vold ved at man ytterligere forhøier tollen. Der er nok av avtaler om fordeling mellom fabrikkene både hjemme og ute, og vi kan ikke være så blåøiede som en æret representant nettop var, at vi tror at vi kan gå på en forhøielse av denne toll og ikke samtidig få en forhøielse av cementprisen.

Presidenten: Presidenten vil henstille at man nu ikke opholder sig lengere ved cementen.

Hognestad: Slik som situasjonen nu ligger an, vil jeg ikke opta noe forslag om forhøielse av tollen på cement, men jeg vil rette den samme anmodning til departementet som formannen, om at det ser på dette spørsmål. Jeg tror ikke det vil føre til noen forhøielse av utsalgsprisen. En forhøielse av tollen er en beskyttelse for industrien mot dumping, og ellers behøver den ikke å føre til fordyrelse av prisen her i landet. Det vil føre til at fabrikkene mere utnytter sin produksjonskapasitet og får billigere produksjon. Jeg skal her bare nevne ett eksempel. Vi vedtok ifjor en forhøielse av tollen på cykkelsaler eller på cykkelfjærer. Det førte til at produksjonen steg fra 15 000 til 25 000, og prisen blev satt ned med 15 pct. Slik tror jeg det vil gå her også, at de kan nedsette utsalgsprisen med 10 pct. hvis de får op produksjonen.

Lykke: Like overfor hr. Fives bemerkning om disse fabrikkers eksportpriser vil jeg si, at det er jo ganske oplagt at de kan ikke spille inn når det gjelder dette. Såvidt jeg vet, har forresten eksporten vært vanskeliggjort ved avtaler landene imellem. Men når hr. Five snakker om at disse fabrikker selger sine produkter langt billigere ute enn hjemme, så spør jeg: Hvad gjør bøndene? Bøndene får kr. 2,80 hjemme for smøret, 1 krone får de i England. Blir ikke det det samme?

Votering:

Komiteens innstilling fra og med A. Metaller II G. bifaltes enstemmig.

Alvestad: De forandringer vi nu har foretatt, nødvendiggjør en forandring i løpenumrene i tolltariffen. Overensstemmende med hvad vi har gjort de siste år, vil jeg foreslå: "Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å foreta de nødvendige endringer i tariffens løpenumre."

Presidenten refererte Alvestads forslag.

Votering:

Alvestads forslag bifaltes enstemmig.

Møtet hevet kl. 18.30.